

ระเบียบกรมวิชาการเกษตร

ว่าด้วยการให้บริการรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชของธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร

พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่กรมวิชาการเกษตรเห็นสมควรพัฒนาแนวทางการรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช เพื่อเป็นหลักการในการถือปฏิบัติเป็นระเบียบเดียวกัน รองรับการเข้าถึงเพื่อการใช้ประโยชน์จากธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตรยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมวิชาการเกษตร ว่าด้วยการให้บริการรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชของธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เมล็ดเชื้อพันธุ์พืช” หมายความว่า เมล็ดพืชที่มีชีวิตซึ่งนำไปปลูกต่อหรือขยายพันธุ์ได้

“ผู้รับฝาก” หมายความว่า กรมวิชาการเกษตร

“ผู้ฝาก” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะหรือนิติบุคคล ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

“ผู้ขอรับบริการเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีความประสงค์ใช้เมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับฝาก

“ธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร” หมายความว่า ศูนย์กลางการอนุรักษ์ รับฝาก ให้บริการเชื้อพันธุ์พืชและข้อมูล ประสานความร่วมมือ งานวิจัย ร่วมกับหน่วยงานในด้านการอนุรักษ์ เชื้อพันธุ์กรรมพืช เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร นักวิจัย นักปรับปรุงพันธุ์ ซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนการใช้ประโยชน์ สำหรับการพัฒนางานด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมอาหาร เทคโนโลยีชีวภาพ และก่อให้เกิดความมั่นคง ด้านอาหาร

หมวด ๑

การรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่ผู้ฝากยินยอมให้ผู้รับฝากนำเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช
ออกให้บริการ ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย

ข้อ ๔ ผู้ประสงค์จะฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตร
โดยผู้ฝากยินยอมให้ผู้รับฝากนำเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชออกให้บริการ ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย

เมื่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรอนุญาตให้รับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้
ผู้ฝากนำเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชมาส่งมอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร
พร้อมกรอกข้อมูลและลงนามตามแบบ สทช. - กธช. 001 ที่แนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ เมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่รับฝากต้องไม่เป็นเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชต้องห้ามตามกฎหมาย หรือได้มา
โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๖ ผู้รับฝากจะรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชอย่างน้อย ๕๐๐ เมล็ด หรือ ๒๕๐ กรัม โดยมีหน้าที่
ดูแลเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชและบริหารจัดการตามวิธีการของธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร

เมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่รับฝากต้องเป็นเมล็ดที่สามารถลดความชื้นและเก็บรักษาในสภาพ
อุณหภูมิต่ำได้ (orthodox seed) โดยเก็บรักษาในห้องอนุรักษุ์ระยะปานกลาง (๕ องศาเซลเซียส) และระยะยาว
(-๑๐ องศาเซลเซียส)

ข้อ ๗ ผู้ขอรับบริการเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตร
และปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒

หมวด ๒

การรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่ผู้ฝากไม่ยินยอมให้ผู้รับฝากนำเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช
ออกให้บริการ ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย

ข้อ ๘ ผู้ประสงค์จะฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตร
โดยผู้ฝากไม่ยินยอมให้ผู้รับฝากนำเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชออกให้บริการ ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย

เมื่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรอนุญาตให้รับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้
ผู้ฝากนำเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชมาส่งมอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวัน ณ ธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตร
พร้อมกรอกข้อมูลและลงนามตามแบบ สทช. - กธช. 002 ที่แนบท้ายระเบียบนี้

ผู้รับฝากจะออกหนังสือรับรองการฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ตามแบบ สทช. - กธช. 003 ให้กับ
ผู้ฝากไว้เป็นหลักฐานตามเอกสารแนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๙ เมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่ฝากต้องเป็นเมล็ดที่สามารถลดความชื้นและเก็บรักษาในสภาพ
อุณหภูมิต่ำได้ (orthodox seed) ต้องมีความงอกสูง ความชื้นต่ำ ปราศจากโรคและแมลงศัตรูพืช

เมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่รับฝากต้องไม่เป็นเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชต้องห้ามตามกฎหมาย หรือได้มาโดยมิชอบ
ด้วยกฎหมาย

ข้อ ๑๐ ผู้ฝากมีหน้าที่ให้รายการข้อมูลเกี่ยวกับเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ประกอบด้วย

(๑) หมายเลขของเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช (accession number)

(๒) ชื่อวิทยาศาสตร์ (scientific name)

(๓) ชื่อสามัญ (common name)

(๔) ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์ (variety/cultivar name)

(๕) จำนวนเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชต่อตัวอย่างพันธุ์ (number of seeds in the accession)

(๖) วันที่เก็บเกี่ยว (harvest date)

(๗) ใบรับรองการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ ที่มีห้องปฏิบัติการเมล็ดพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน ประกอบด้วยข้อมูลความงอก ความชื้น และการปราศจากโรค และแมลง

ทั้งนี้เพื่อธนาคารเชื้อพันธุ์พืชกรมวิชาการเกษตรจะนำข้อมูลดังกล่าวจัดทำฉลากและออกหมายเลขประจำกล่อง (Deposit box number)

ข้อ ๑๑ ผู้ฝากมีหน้าที่ต้องบรรจุและปิดผนึกเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชในซองอะลูมิเนียมพอยล์ชนิดเคลือบสามชั้น (trilaminated aluminium foil packet) มีตะเข็บรอบด้านและไม่มีรอยต่อ มีความคงทน และป้องกันความชื้นจากภายนอก

ซองอะลูมิเนียมพอยล์ต้องติดฉลากระบุรายละเอียดของเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ได้แก่ หมายเลขเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์ จำนวนเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชต่อตัวอย่างพันธุ์ และรายละเอียดผู้ฝากให้ครบถ้วนชัดเจน ทั้งด้านในและด้านนอกซอง โดยฉลากนั้นต้องมีความทนทานต่อการเก็บรักษาในอุณหภูมิต่ำเป็นระยะเวลานานได้

ซองอะลูมิเนียมพอยล์ต้องบรรจุในกล่องที่ธนาคารเชื้อพันธุ์พืชจัดเตรียมไว้หรือหากผู้ฝากมีความประสงค์จะเตรียมกล่องบรรจุภัณฑ์มาเอง กล่องต้องมีขนาดไม่เกินขนาดความยาว ๔๗ เซนติเมตร กว้าง ๒๘ เซนติเมตร และสูง ๑๖ เซนติเมตร มีความคงทน และผลิตจากวัสดุที่แข็งแรงเพียงพอที่จะรับน้ำหนักของเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่บรรจุภายใน ซึ่งทนทานต่อการเคลื่อนย้ายระหว่างการจัดส่งและทนทานต่อการเก็บรักษาในห้องเย็นที่มีอุณหภูมิต่ำได้

ข้อ ๑๒ ผู้รับฝากจะรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชและเก็บรักษาไว้ที่ธนาคารเชื้อพันธุ์พืชในห้องอนุรักษักระยะยาว (-๑๐ องศาเซลเซียส) เท่านั้น โดยผู้ฝากไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และผู้รับฝากจะไม่รับตรวจสอบความงอก ความชื้นภายในเมล็ด และตรวจโรคและแมลงศัตรูพืช รวมทั้งไม่ปลูกขยายและปลูกต่ออายุเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชที่ฝากเก็บรักษา

ข้อ ๑๓ ผู้รับฝากไม่รับผิดชอบกรณีเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชเกิดความเสียหาย หรือเกิดการเสียหาย เช่น การสูญเสียความงอก ความแข็งแรง ความมีชีวิต และการกลายพันธุ์ เป็นต้น รวมถึงเหตุสุดวิสัยที่เกิดขึ้นทุกกรณี

ข้อ ๑๔ ผู้รับฝากจะรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ไม่เกินหนึ่งกล่องต่อผู้ฝากหนึ่งราย

ข้อ ๑๕ การรับฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชมีกำหนดระยะเวลาสิบปี นับแต่วันที่ผู้ฝากส่งมอบเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชให้แก่ผู้รับฝาก

การขยายกำหนดระยะเวลาฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสามครั้ง ครั้งละห้าปี โดยต้องยื่นคำขอเป็นหนังสือต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรภายในหกสิบวันก่อนครบกำหนดระยะเวลารับฝาก ทั้งนี้ ผู้ฝากต้องนำหนังสือรับรองการฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชมาประกอบในการขอขยายระยะเวลาฝาก โดยผู้รับฝาก จะสลักหลังหนังสือรับรองการฝากเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชไว้เป็นหลักฐานการขยายระยะเวลาฝาก

หากครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้ฝากไม่ขอรับคืนเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช หรือไม่ขอขยายระยะเวลาฝาก ผู้รับฝากสามารถดำเนินการตามสมควรโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้ฝากทราบ

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ผู้ฝากประสงค์ขอรับคืนเมล็ดเชื้อพันธุ์พืช ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่ออธิบดีกรมวิชาการเกษตรล่วงหน้าอย่างน้อยสามสิบวัน โดยต้องขอรับคืนเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชทั้งหมดในคราวเดียว

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ฝากมารับมอบเมล็ดเชื้อพันธุ์พืชดังกล่าว ณ ธนาคารเชื้อพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตรด้วยตนเอง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายพิเศษ วิริยะพาหะ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร